

Ügyszám: EBF-AJBH-32/2021.
(Előzmény: EBH/HJF/508/2020)

Védett tulajdonság: fogyatékoság
Diszkrimináció területe: oktatás
Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés
Jogsértést részben megállapító határozat

A kiskorú kérelmező törvényes képviselője az Alapvető Jogok Biztosának (a továbbiakban: hatóság) jogelődje, az Egyenlő Bánásmód Hatóság előtt sérelmezte, hogy a gyermekét több esetben hátrányos megkülönböztetés érte beszéd fogyatékosága miatt az eljárás alá vont iskolában a 2019/20-as és a 2020/21-es tanévben.

A kérelmező a pedagógiai szakszolgálat 2018-ban szakértői véleménye szerint beszéd fogyatékos, sajátos nevelési igényű, integráltan oktatható; heti 3 óra logopédiai foglalkozásra és 1 óra szenzoros integrációs szemléletű mozgásfejlesztésre jogosult. A gyermek a szakvéleményben kijelölt iskolában kezdte meg a tanulmányait, majd azt 2019 szeptemberétől – költözés miatt – az eljárás alá vont iskolában folytatta, ahol egy angol orientációjú osztályba vették át.

A 2020 januárjában készült szakértői vélemény az eljárás alá vont iskolát jelölte ki a kérelmező számára. E szerint a kérelmező továbbra is integráltan oktatható, heti 3 óra logopédiai foglalkozásra és 2 óra szenzoros integrációs szemléletű mozgásfejlesztésre jogosult. A szakértői vélemény rögzítette azt is, hogy a kérelmező felzárkóztatását valamennyi tantárgy esetében egyéni haladási tempóban és egyéni foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv alapján – szervezzék meg; írásbeli beszámolón valamennyi tantárgy esetében tegyék lehetővé számára az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát (számítógép, számológép stb.).

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság eljárást indított az eljárás alá vont iskolával szemben, nyilatkozattételre, iratok megküldésére szólította fel. Mivel a felek között nem született egyezség, a hatóságnak határozattal kellett lezárni az eljárást.

A hatóság a kérelemben foglaltakról az alábbiak szerint döntött.

A törvényes képviselő sérelmezte, hogy az eljárás alá vont iskola angol nyelvi specializációjú osztályba vette fel a kérelmezőt, majd nem engedélyezte az osztályváltást.

Tekintettel arra, hogy a kiskorú kérelmező felvétele és a kérelem benyújtása között több mint egy év telt el, a hatóság a törvényes képviselőnek a felvétellel, az osztály kiválasztásával kapcsolatos panaszát nem vizsgálhatta, továbbá mivel más tanulóknak sem volt lehetőségük osztályváltásra, a kérelmezőt nem érte hátrány a többi tanulóhoz képest, ezért ebben a tekintetben nem valósult meg vele szemben hátrányos megkülönböztetés. Az osztályváltással kapcsolatos kérelem tárgyában hozott döntéssel szemben a szülő a fenntartóhoz és bírósághoz fordulhatott.

A törvényes képviselő sérelmezte, hogy a kérelmező a 2019/20-as tanévtől nem részesül a szakértői véleményekben rögzített mozgásfejlesztésben, a logopédiai fejlesztést pedig csak részben kapta meg. Az eljárás alá vont iskola a 2018-as szakértői véleményt a 2019/20-as tanév kezdetén megismerte, a 2020-as szakértői véleményt pedig 2020 januárjában megkapta. A kérelmező ennek ellenére csak részben, bizonyos időszakokban részesült az iskolában logopédiai fejlesztésben. A kérelmező mozgásfejlesztését a szülők mindvégig magánúton biztosították, az iskola azt nem biztosított számára. Nem fogadta el a hatóság az eljárás alá

vont iskolának a személyi változásokra, a szakemberhiányra, illetve a szülők saját vállalásaira vonatkozó hivatkozását, mivel a kijelölt intézménynek feltétlenül biztosítania kell a gyermek számára a szakértői véleményben előírtakat.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont iskola közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg a kérelmezővel szemben a fogyatékosságával összefüggésben azáltal, hogy a 2019/20-as és a 2020/21-es tanévben nem biztosította számára teljeskörűen a szakértői véleményekben előírt logopédiai terápiát és mozgásfejlesztést.

A törvényes képviselő sérelmezte, hogy a 2019/20-as tanévben a digitális oktatás időtartama alatt nem kapott a gyermeke semmilyen segítséget, illetve differenciált feladatokat. Megállapítható volt, hogy a kérelmező nem részesült az egyéni fejlesztési tervben foglaltak szerinti felzárkóztatásban, tehát a szakértői vélemény által előírtak ebben a tekintetben sem teljesültek. Az eljárás alá vont iskola ezzel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy felzárkóztató órák nem szerepeltek a digitális tanrendben, külön feladatsorok nem készültek, a feladatok számának csökkentése, illetve az időkorlát meghosszabbítása volt jellemző. Az eljárás alá vont iskola nem küldte meg a hatóságnak a kérelmező egyéni fejlesztési tervét.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont iskola a kérelmezővel szemben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg a fogyatékosságával összefüggésben azáltal, hogy a 2019/20-as tanévben a digitális oktatás időtartama alatt a szakértői véleményében előírt felzárkóztatást nem biztosította számára.

A törvényes képviselő sérelmezte, hogy a gyermeke magyar nyelvtan és matematika tantárgyakból az írásbeli beszámolókon nem használhatott segédeszközt annak ellenére, hogy a szakértői vélemény azt valamennyi tantárgy esetében lehetővé teszi, továbbá azt is panaszolta, hogy nem szólnak a gyermeknek, hogy előveheti a segédeszközt. Megállapítható volt, hogy a kérelmező – a pedagógus döntése alapján – bizonyos esetekben használhatott segédeszközt. Annak megítélése, hogy a kérelmező az egyes tantárgyak esetén a különféle feladatok teljesítése során milyen segédeszközt használhat, olyan szakmai kérdés, mely nem tartozik a hatóság hatáskörébe. Ha a szülőknek vagy az eljárás alá vontnak kétségei vagy kérdései merülnek fel a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatban, akkor az azt kibocsátó intézménytől kérhetik annak értelmezését vagy kiegészítését.

Az írásbeli felmérők javításával, értékelésével kapcsolatban a hatóság hatáskör hiányában nem folytatott vizsgálatot, mivel ezek ugyancsak pedagógiai szakmai, nem pedig diszkriminációs kérdésnek tekinthetők.

A törvényes képviselő által előadott egyéb panaszokat (pl.: a gyermeket nem ültetik a pedagógusok az első padba; nem nézik át a leckeüzetét; nem szólnak neki dolgozat írása előtt; többször nem kapja meg írásban a feladatot) – mivel azokra vonatkozóan a szakértői vélemény nem tartalmazott kifejezett rendelkezést, továbbá azok pedagógiai szakmai kérdésnek minősülnek – a hatóság hatáskör hiányában nem vizsgálta. A tanórai maszk viselésével kapcsolatos szabályozás, illetve iskolai gyakorlat vizsgálatára a hatóság ugyancsak nem rendelkezett hatáskörrel.

A törvényes képviselő azt is panaszolta, hogy az eljárás alá vont iskola megtorlást alkalmazott a gyermekével szemben azzal, hogy – valószínűsíthetően – a szakértői véleményének felülvizsgálatát szeretné kezdeményezni. A hatóság a törvényes képviselő e panaszát elutasította, mivel az eljárás alá vontnak jogszabály alapján lehetősége volt arra, hogy szakértői vizsgálatot kezdeményezzen. A szakértői vizsgálat vagy annak kezdeményezése a

törvény értelmében nem tekinthető hátránynak, illetve jogsérelemnek, így az fel sem vetette a megtorlás megvalósulásának a lehetőségét.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont iskola megsértette az egyenlő bánásmód követelményét a kiskorú kérelmezővel szemben, közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg a fogyatékoságával összefüggésben azáltal, hogy a 2019/20-as és a 2020/21-es tanévben nem biztosította számára teljeskörűen a szakértői véleményekben előírt logopédiai terápiát és mozgásfejlesztést, ezen túl a 2019/20-as tanévben a digitális oktatás időtartama alatt a szakértői véleményében előírt felzárkóztatást sem biztosította számára. A hatóság elrendelte a jogsértő állapot megszüntetését, megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, és kötelezte az eljárás alá vont iskolát, hogy a hatályban lévő szakértői véleményben foglaltak szerint biztosítsa a kérelmező fejlesztését és felzárkóztatását.

A kérelem további részeit a hatóság a leírtak szerint elutasította.

2021. februári döntés